

УДК 37.091.4:172.12

DOI <https://doi.org/10.32782/2410-2075-2025-20.16>

ТРАНСЛІНГВІЗМ ТА ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ

ФЕДОРЕНКО СВІТЛАНА ВІКТОРІВНА

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри філології та перекладу
Київський національний університет технологій та дизайну
s.fedorenko297@gmail.com
orcid.org/0000-0001-8517-9975

МАЦУК ЛЮДМИЛА ОЛЕКСАНДРІВНА

кандидат педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
luidmila.matsuk@pnu.edu.ua
orcid.org/0000-0003-0472-6813

АМЕРІДЗЕ ОЛЬГА СЕРГІЙВНА

викладач кафедри мовної підготовки і комунікації
Київський національний університет будівництва і архітектури
ameridzeolga@gmail.com
orcid.org/0000-0002-6111-7996

*Мультикультурність сучасних закладів вищої освіти потребує особливого підходу до організації освітнього процесу, який розглядає багатомовність як чинник його ефективності. З огляду на це використовують англomовний термін *translanguaging*, який, по-перше, вживається на позначення комплексу педагогічних практик переходу від одномовних до багатомовних стратегій і, по-друге, характеризує здатність студента під час комунікації плавно переходити від однієї мови до іншої. Мета статті полягає у студіюванні лінгводидактичного феномену транслінгвізму та вивченні його ролі в іншомовній підготовці студентів в умовах мультикультурності сучасної вищої школи. У науковій розвідці застосовано такі методи: аналіз і синтез – для формулювання вихідних положень статті; вивчення, узагальнення та систематизація зарубіжних та українських періодичних джерел із теми дослідження. З'ясовано, що сьогодні концепція транслінгвізму виходить за межі конкретних педагогічних практик у навчанні мов, проникаючи в різні сфери освіти. Аналізована концепція передбачає пом'якшення жорстких кордонів, які традиційно будували між мовами в освітньому контексті. Наукова новизна результатів дослідження полягає в тому, що вперше в українській педагогічній науці здійснено студіювання лінгводидактичного феномену транслінгвізму. Встановлено, що рідна мова слугує корисним інструментарієм навчання іноземної мови. Транслінгвізм передбачає не просто поєднання кількох мов і культур та їх взаємодію, а радше плавне перетікання з однієї лінгвокультури в іншу, за якої студент має можливість використовувати весь свій мовний репертуар і реалізовувати особистісний потенціал. Транслінгвізм забезпечує розвиток у студентів металінгвістичного усвідомлення, що охоплює розуміння власних мовних ресурсів, сприяючи їх ефективнішому використанню. Найчастіше при цьому застосовуються такі комунікативні стратегії, як змішування та перемикавання мовних кодів.*

Ключові слова: транслінгвізм, іншомовна підготовка, ідіолект студента, білінгви, комунікативна компетентність, формування ідентичності.

Постановка проблеми. Сучасний світ в умовах глобалізації та зростання міграції все більше характеризується мінливістю та складністю соціокультурних практик, а співтовариства різних країн стають все більш багатомовними. Навчання за допомогою другої або додаткової мови стає досить поширеним у

різних частинах світу через збільшення використання англійської мови як іноземної для навчання впродовж життя й успішної мобільності населення [10]. Ця ситуація потребує особливого підходу до організації освітнього процесу, який розглядає багатомовність як чинник його ефективності. У цьому аспекті

сучасні зарубіжні й українські дослідники все частіше використовують англomовний термін *translanguaging*, який, по-перше, вживається на позначення комплексу педагогічних практик переходу від одномовних до багатомовних стратегій в освіті та, по-друге, характеризує здатність студента під час комунікації плавно переходити від однієї мови до іншої [5; 7; 13]. Відповідно в українському науково-педагогічному дискурсі послуговуємося такими термінами, як-от: «транслінгвізм» – для пояснення динамізму мовних практик ХХІ ст. та «транслінвальність» як здатність особистості переходити з однієї лінгвокультури в іншу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження концепції транслінгвізму в межах білінгвальної освіти лише починає набирати обертів у науково-педагогічному дискурсі сьогодення. Уперше цей термін був використаний С. Вільямсом у 1994 р. валлійською мовою, *trawsieithu*, на позначення методики викладання іноземної мови, яка заохочує студентів у білінгвальних валлійсько-англійських групах чергувати мови з метою продуктивного їх використання [13]. Однією з перших розробників цієї концепції вважають професорку англійської мови Університету Массачусетса в Бостоні Вівіан Замель (Vivian Zamel). Американська педагогиня у своїй практичній діяльності використовує педагогічні практики, які заохочують тих, хто вивчає англійську мову як другу, застосовувати весь свій мовний репертуар для розширення своїх можливостей і самореалізації [13]. Під час транслінгвізації студенти здатні до процесу мислення із застосуванням кількох мов одночасно, а також до використання своєї рідної мови як засобу вивчення іноземної мови (зокрема, англійської).

Ще одним відомим розробником концепції транслінгвізму був С. Вільямс (Cen Williams), який оперує терміном «транслінгвізм» для опису природних способів, якими білінгви (багатомовні індивіди) застосовують мови, якими вони володіють, у різних сферах життя, осмислюючи свої так звані двомовні (багатомовні) світи. Із цієї позиції транслінгвізм є цілісним і динамічним підходом до двомовності (багатомовності), де мовні практики

використовуються в різних контекстах [4; 25]. Слід зазначити, що ця концепція в лінгводидактиці наголошує не на мові як системі, а на мові як діяльності [7].

Праці науковців О. Гарсія [11], Л. Макалела [18], М. Марреро-Колумб [19] відображають значні зміни в концептуалізації мови та багатомовності в освітньому процесі, погляд, який наголошує на важливості використання всього мовного репертуару студентів. С. Канагарадж [5; 6], дослідивши використання методики транслінгвізму, доходить висновку, що вона не тільки передбачає використання всіх мов із мовного репертуару індивіда для ефективного спілкування, а й перемикає з однієї мови на іншу для побудови змістовнішої комунікації.

Мета статті полягає у студіюванні лінгводидактичного феномену транслінгвізму та вивченні його ролі в іншомовній підготовці студентів в умовах мультикультурності в сучасній вищій школі.

Виклад основного матеріалу. Феномен транслінгвізму вживається на позначення мовної практики білінгвів – індивідів, які успішно спілкуються двома і більше мовами [14; 28]. Білінгви стратегічно використовують різні особливості власних мовних репертуарів для досягнення своїх комунікативних цілей, а також цілей особистісного розвитку в тій чи іншій дискурсивній ситуації.

За визначенням А. Пеннікука [21], транслінгвальність як здатність індивіда передбачає використання всього комунікативного репертуару мовця, внаслідок чого мови та культури плавно перетікають одна в одну, водночас сприяючи процесу комунікації, а подекуди – йому перешкоджаючи. Це пояснює процеси трансференції та інтерференції під час іншомовної підготовки. Останнє є взаємним проникненням у «мовлення білінгвів елементів різних рівнів двох мов, якими він володіє, що сприймається як іншомовний акцент. Інтерференція є відхиленням від стандартів рідної мови, мовленнєвою помилкою... Інтерференція може виникати при засвоєнні нерідної мови індивідом або за умови існування тривалих мовних контактів» [2]. Натомість трансференцію розглядають як керовану

ний процес перенесенням мовних одиниць, що свідчить про позитивну конотацію цього терміна.

Іспанська дослідниця О. Гарсія тлумачить транслінгвізм як «множинні дискурсивні практики, в яких беруть участь білінгви, щоб осмислити свої двомовні світи» [11, с. 45]. Відповідно до цього визначення, транслінгвізм стосується спонтанних практик спілкування, які можуть мати місце в освітньому процесі, а також у різних сферах життєдіяльності індивіда. Також у певному освітньому контексті транслінгвізм може бути корисним для носіїв мов меншин, оскільки їх здатність до транслінгвальності може розширити їхні можливості спілкування і поза закладом освіти [20]. О. Гарсія концептуалізує транслінгвальність як «здатність до дії, що виконується білінгвами для доступу до різних мовних функцій або різних режимів того, що описується як автономні мови, з метою максимізації комунікативного потенціалу» [11, с. 140].

Слід наголосити, що в останні десятиліття концепція транслінгвізму отримує все більше визнання у сфері освіти, особливо з-поміж тих науковців, які вважають, що люди природно використовують відомі їм мови для поглиблення свого навчання [4; 12; 25]. Крім того, сьогодні ця концепція виходить за межі конкретних педагогічних практик у навчанні мов, проникаючи в різні сфери освіти. Так, транслінгвізм порушує розуміння мови як стабільної, деконтекстуалізованої, позаісторичної системи і натомість фокусується на комунікативних практиках, лінгвістичних репертуарах і дискурсивних ресурсах. Транслінгвізм як спільне, перформативне, імпровізаційне соціальне досягнення спільної взаємодії комунікантів із конструювання змісту в різних сферах їх життєдіяльності певним чином забезпечує формування ідентичності [15; 18].

Транслінгвізм руйнує уявлення про «ідеального» мовця як монолінгва, натомість позиціонує багатомовних індивідів та їх комунікативні практики як нормативні. Транслінгвізм передбачає «використання власного ідіолекту, тобто свого мовного репертуару, без урахування соціально та політично визна-

чених назв та ярликів мови» [15, с. 19]. Зазначимо, що ідіолект є «сформованим на основі багатоаспектного засвоєння мови комплексом індивідуальних лінгвориторичних умінь, детермінованих соціокультурними та психофізичними чинниками, та проявляється в комунікативній діяльності, як в усній, так і письмовій формах» [3, с. 232]. С. Канагарадж [6] стверджує, що транслінгви здатні успішно використовувати мови, які наявні в їхньому мовному репертуарі, часом порушуючи норми, маневруючи між ними та пристосовуючи мовні коди до своїх цілей і специфічних контекстів.

Концепція транслінгвізму передбачає пом'якшення жорстких кордонів, які традиційно будували між мовами в освітньому контексті. Транслінгвізм планується викладатиме і може стосуватися чергування мов під час виконання різних навчальних завдань, а також передбачати різноманітні заплановані стратегії, засновані на використанні багатомовного репертуару студентів як особистісного ресурсу [7]. Педагогічний транслінгвізм відрізняється від спонтанного транслінгвізму, який не планується, а відбувається природно серед багатомовних людей у контексті, де межі між мовами є рухливими. Багатомовні носії спонтанно перекладають мову в деяких контекстах, але вони не завжди повністю усвідомлюють, які ресурси вони мають як багатомовні та як вони можуть використовувати їх для вивчення мов зокрема та в освітньому процесі загалом. Педагогічний транслінгвізм спрямований на розвиток металінгвістичного усвідомлення студентів, що охоплює розуміння власних мовних ресурсів і забезпечує ефективніше використання мови. Педагогічний транслінгвізм можна використовувати для розвитку словникового запасу студентів, навчання граматики, вимови, а також прагматики дискурсу. Інакше кажучи, педагогічний транслінгвізм сприяє формуванню не лише комунікативної компетентності студента, а і його прагматичної та дискурсивної компетентностей. Наприклад, щоб студенти розвивали метамовну обізнаність і повною мірою використовували свої багатомовні ресурси, струк-

туру ділового листа або аргументованого есе можна порівняти різними мовами [7].

Педагогічний транслінгвізм передбачає різні стратегії та практики навчання й використання різних мов в одній групі студентів. Це суперечить освітній традиції розділення мов. Цей освітній підхід розглядає студентів як багатомовних носіїв, які можуть використовувати свої ресурси, щоб глибше зрозуміти, як ефективно користуватися мовами, та встановити зв'язки між попередніми й новими знаннями.

Вважаємо за потрібне відзначити той факт, що і сьогодні науковці продовжують обговорювати різні аспекти визначення концепції транслінгвізму та її епістемологічні основи. Тривають дебати між дослідниками, які значною мірою прийняли транслінгвізм в умовах мультикультурного освітнього середовища, та тими, хто чинить опір цій концепції або прийняли її лише частково [22]. В одній із таких суперечок протиставляються теорія подвійної відповідності (dual correspondence theory) та теорія унітарного використання мови (unitary language system) в освітньому процесі, тобто, інакше кажучи, дві або більше мовні системи проти однієї.

Згідно з теорією подвійної відповідності, мовна система двомовної / багатомовної людини внутрішньо поділена на певні паралельно функціонуючі частини відповідно до кількості мов, якими володіє людина [20]. Разом із цим існує певний тип внутрішньої диференціації, яка підтримує ці мови як окремі системи [17]. Наприклад, якщо людина розмовляє англійською, французькою та португальською мовами, то вона має три різні мовні системи, які йдуть паралельними курсами [19].

Зі свого боку, прихильники теорії унітарної мовної системи стверджують, що існує лише одна мовна система, одна граматику, з якої вибирають певні елементи для використання. Цей вибір визначається не граматику конкретної мови, а соціокультурною інформацією, якою володіє кожен окремий індивід щодо конкретного комунікативного контексту, в якому відбувається взаємодія [20; 22; 24]. Це не означає, що не існує двох або більше окре-

мих мовних систем, а радше вказує на те, що двомовна / багатомовна людина використовує єдину внутрішню мовну систему, до якої вона отримує доступ. Залежно від мовної ситуації така людина плавно «перемикатиметься» з однієї мови на іншу відповідно до певного соціокультурного контексту.

Крім двох згаданих вище теорій, існує теорія інтегрованої багатомовної моделі індивідуального білінгвізму (integrated multilingual model of individual bilingualism), яку висунув американський лінгвіст і дослідник освітньої сфери Дж. МакСван [17]. Він відрізняє граматику від лінгвістичного репертуару, стверджуючи, що двомовні / багатомовні люди, як і одномовні, мають єдиний мовний репертуар, але різноманітну ментальну граматику – мовну систему. Американський дослідник звертає увагу на те, що ця теорія підтверджується різними емпіричними даними, зокрема тими, що стосуються перемикання кодів (code switching) [17].

Існують різні причини, через які люди «перемикають коди», тобто в межах окремого висловлювання поперемінно використовують мови, якими володіють [1, с. 238]. Однією з таких причин може бути те, що комуніканти хочуть ідентифікувати себе як членів певних соціальних груп та узгоджувати свою позицію у міжособистісних відносинах. Перемикання кодів визначають як використання двох або більше мовних варіантів в одній розмові. Д. Кристал [9] вважає, що перемикання кодів відбувається, коли два двомовні / багатомовні індивіди чергують дві мови під час розмови (у межах одного тексту – діалогічного або монологічного). Ці чергування можуть передбачати поперемінно речення та/або фрази з обох мов. Перемикання кодів практикують, щоб зрівняти різномовних комуніканти у певних ситуаціях, а також для маскування недостатнього володіння іноземною мовою (зокрема, англійською). Цей процес також є важливим у засвідченні ідентичності та полегшенні міжособистісних стосунків [1, с. 240]. Коли багатомовні студенти «перемикають» мовні коди, вони поринають у соціокультурний контекст цих мов. Перемикання кодів є одним із способів, завдяки якому мова

впливає на ідентичність і навіть формує її. Перемикання кодів особливо простежується у студентів зі сформованою мультикультурною ідентичністю, які здатні спілкуватися англійською як додатковою мовою; вони відчують солідарність зі своїми однолітками, коли використовують свою рідну мову для покращення вивчення англійської мови. Це слугує прикладом того, як мова може впливати на ідентичність. Ті, хто розмовляє кількома мовами, підсвідомо перемикають коди: часто тоді, коли вони знають слово однією мовою, але не знають його іншою, тому замінюють його під час розмови. Перемикання кодів в освіті допомагає створювати сенс під час навчання, оскільки в такий спосіб студент може вибудовувати нові знання та поєднувати їх зі своєю вже існуючою базою знань. Це забезпечує формування лінгвістичної компетентності та додатково сприяє формуванню мультикультурної ідентичності студента.

Отже, перемикання кодів характеризує прагматично спрямований спосіб мовлення, який є типовим насамперед для мультикультурного комунікативного середовища та передбачає, що індивід володіє обома мовами й переходить з однієї на іншу внаслідок зміни комунікативної ситуації.

Зі свого боку, змішування кодів (code mixing) виявляється у фразах, у яких використовується суміш граматики двох мов без зміни граматики першої мови. Відповідно до позиції Р. Вордхо, «змішування кодів передбачає навмисне змішування двох мов без зміни теми» [23, с. 108]. Науковець переконаний, що змішування кодів зазвичай використовується як маркер солідарності в багатомовних спільнотах. Коли люди змішують коди англійською та іншою мовою, це означає, що користувачі обох мов виявляють уважність і чемність один до одного, що дає їм змогу змішувати слова та фрази для взаєморозуміння.

Загалом заохочення в освітньому процесі до стратегій перемикання та змішування кодів забезпечує шанобливе ставлення до різноманітності сучасного світу та допомагає студентам знаходити, приймати та розвивати свою багатокультурну ідентичність, а також наочно

демонструє, як пов'язані мова й ідентичність. Нехтування цими стратегіями, як стверджують В. Кук [8] та Е. Макаро [16], негативно позначається на цінності рідної мови як мовного ресурсу та важливого інструменту для тих, хто вивчає мову. Е. Макаро зазначає, що досі жодне дослідження «не змогло продемонструвати причинно-наслідковий зв'язок між відмовою від використання рідної мови і покращеними показниками в освоєнні цільової мови» [16, с. 544]. Д. Харборд також переконаний, що «ігнорування чи обмеження рідної мови не гарантує кращого засвоєння цільової мови, а також не сприяє гуманістичному підходу, який враховує індивідуальність студентів як носіїв рідної, тобто самобутньої мови» [14, с. 351].

Узагальнюючи вищезгадане, резюмуємо, що ті, хто підтримує використання рідної мови під час вивчення іноземної, розглядають першу як додатковий допоміжний засіб, а не як перешкоду, а також як важливий пізнавальний інструмент.

Висновки. Отже, можемо констатувати, що більшість сучасних дослідників розглядають рідну мову як корисний інструментарій навчання іноземної мови. Рідна мова не лише полегшує розуміння, а й сприяє ефективній комунікації, створюючи сприятливу атмосферу для навчання. Транслінгвізм передбачає не просто поєднання кількох мов і культур та їх взаємодію, а радше плавне перетікання з однієї лінгвокультури в іншу, за якої студент має можливість використовувати весь свій мовний репертуар і реалізовувати особистісний потенціал. Транслінгвізм забезпечує розвиток у студентів металінгвістичного усвідомлення, що охоплює розуміння власних мовних ресурсів, сприяючи ефективнішому використанню компетентностей, зокрема прагматичної та дискурсивної. У транслінгвальній ситуації спілкування використовуються різноманітні комунікативні стратегії, з-поміж яких чинне місце посідають змішування та перемикання мовних кодів. І завдання викладача іноземної мови полягає в тому, щоб максимально використовувати потенціал цих стратегій під час комунікативної діяльності студентів.

Перспективу подальших розвідок у цій сфері вбачаємо у вивченні стратегій активізації металінгвістичних знань студентів у транслінгвальних ситуаціях на заняттях з англійської мови для спеціальних цілей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Брага І. І. Перемикання кодів: основні напрями соціолінгвістичних досліджень. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія «Філологія. Соціальні комунікації»*. 2017. Т. 25 (64). № 1. Ч. 1. С. 238–242.
2. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми. Полтава : Довкілля. 2008. 712 с.
3. Федоренко С. В. Теорія і методика формування гуманітарної культури студентів вищих навчальних закладів США : дисертація на здобуття ступеня доктора педагогічних наук. Київ, 2017. 551 с.
4. Baker C., Wright W.E. Foundations of Bilingual Education and Bilingualism. *Multilingual Matters*, 2017. 280 p. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-319-02258-1_2.
5. Canagarajah S. Translanguaging in the classroom: Emerging issues for research and pedagogy. *Applied Linguistics Review*. 2011. Vol. 2, № 1. P. 1–28.
6. Canagarajah S. *Translingual Practice: Global Englishes and Cosmopolitan Relations*. London, New York: Routledge, 2013. 224 p.
7. Cenoz J., Gorter D. *Pedagogical Translanguaging*. Cambridge University Press, 2021. 290 p. DOI: <https://doi.org/10.1017/9781009029384>.
8. Cook V. Using the first language in the classroom. *Canadian Modern Language Review*. 2001. Vol. 57. P. 403–423.
9. Crystal D. *The Cambridge Encyclopedia of Language*. Cambridge University Press: Cambridge, 1987. 480 p.
10. Darvin R., Norton B. Identity and a model of investment in applied linguistics. *Annual Review of Applied Linguistics*. 2015. Vol. 35. P. 36–56. DOI: <https://doi.org/10.1017/S0267190514000191>.
11. García O. Education, Multilingualism and Translanguaging in the 21st Century. Social Justice through Multilingual Education. T. Skutnabb-Kangas, R. Phillipson, A. K. Mohanty, M. Panda (Eds.). *Multilingual Matters*, 2009. P. 140–158.
12. García O., Wei L. *Translanguaging: Language, Bilingualism and Education*. London: Palgrave Macmillan, 2014. 165 p.
13. Garcia O., Lin A. Translanguaging in Bilingual Education. *Bilingual and Multilingual Education, Encyclopedia of Language and Education*. García O. et al. (Eds.). Springer International Publishing AG, 2017. P. 117–128.
14. Harbord J. The use of the mother tongue in the classroom. *ELT Journal*. 1992. Vol. 46. P. 350–355.
15. Lin A. Beyond linguistic purism in language-in-education policy and practice: Exploring bilingual pedagogies in a Hong Kong science classroom. *Language and Education*. 2006. Vol. 20, № 14. P. 287–305.
16. Macaro E. Analysing student teachers' codeswitching in foreign language classrooms: Theories & decision making. *The Modern Language Journal*. 2001. Vol. 85, № 4. P. 531–548.
17. MacSwan J. A. Multilingual perspective on translanguaging. *American Educational Research Journal*. 2017. Vol. 54. P. 167–201. DOI: <https://doi.org/10.3102/0002831216683935>.
18. Makalela L. Moving out of linguistic boxes: the effects of translanguaging strategies for multilingual classrooms. *Language and Education*. 2015. Vol. 29, № 3. P. 200–217. DOI: <https://doi.org/10.1080/09500782.2014.994524>.
19. Marrero-Colón M.B. CAL Commentary: Translanguaging: Theory, Concept, Practice, Stance or All of the Above? Center for Applied Linguistics, 2021. 15 p. URL: https://www.cal.org/wp-content/uploads/2022/05/TranslanguagingTheoryConceptPracticeStance%E2%80%A6orAlloftheAbove_CALCommentary.pdf.
20. Otheguy R., García O., Reid W. A translanguaging view of the linguistic system of bilinguals. *Applied Linguistics Review*. 2019. Vol. 10, № 4. P. 625–651. DOI: <https://doi.org/10.1515/applirev-2018-0020>.
21. Pennycook A. *Global Englishes and transcultural flows*. London and New York: Routledge, 2007. 189 p.
22. Vogel S., García O. Translanguaging. *Oxford Research Encyclopedia of Education*. G. Noblit & L. Moll (Eds.). Oxford University Press, 2017. DOI: <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190264093.013.181>.
23. Wardhaugh R. *Introduction to sociolinguistics*. Beijing: Foreign Language Teaching and Research Press, 2000. 510 p.
24. Wei L. Translanguaging as a practical theory of language. *Applied Linguistics*. 2018. Vol. 39, № 1. P. 9–30.
25. Williams C. Secondary education: Teaching in the bilingual situation. The language policy: Taking stock. C. Williams, G. Lewis, C. Baker (Eds.). Llangefni, Wales: CAI, 1996. P. 193–211.

TRANSLINGUISM AND FOREIGN LANGUAGE TRAINING OF STUDENTS IN MULTICULTURAL CONDITIONS

FEDORENKO SVITLANA VIKTORIVNA

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Professor at the Department of Philology and Translation
Kyiv National University of Technologies and Design

MATSUK LIUDMYLA OLEKSANDRIVNA

Candidate of Pedagogical Sciences, Professor,
Head of the Department of Theory and Methods of Preschool and Special Education
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

AMERIDZE OLHA SERHIIVNA

Teacher at the Department of Language Training and Communication
Kyiv National University of Construction and Architecture

Introduction. *The modern world in the conditions of globalization and the growth of migration is increasingly characterized by the variability and complexity of socio-cultural practices, and the communities of different countries are becoming increasingly multilingual. Such a situation requires a special approach to the organization of the educational process, which considers multilingualism as a factor of its effectiveness. In this aspect, modern foreign and Ukrainian researchers are increasingly exploiting the English-language term “translanguaging”, which is used to denote, firstly, a complex of pedagogical practices of transition from monolingual to multilingual strategies in education and, secondly, characterizes the student's ability to smoothly switch from one language to another during communication.*

Purpose. *The purpose of the article is to study the linguodidactic phenomenon of translanguaging and analyze its role in foreign language training of students in conditions of multiculturalism in modern higher education.*

Methods. *The following theoretical methods were utilized: analysis and synthesis – to formulate the initial provisions of the article; study, generalization and systematization of foreign and Ukrainian primary sources on the issue of the study.*

Results. *It was found that today the concept of translanguaging goes beyond specific pedagogical practices in language teaching, penetrating into various areas of education. The concept of translanguaging involves softening the rigid boundaries that were traditionally built between languages in the educational context. Translanguaging is planned by the teacher and may concern the alternation of languages when performing various educational tasks, as well as include various planned strategies based on the use of the multilingual repertoire of students as a personal resource.*

Originality. *The originality of the study results lies in the fact that for the first time in Ukrainian pedagogical science, the linguodidactic phenomenon of translanguaging has been studied.*

Conclusions. *The native language is a useful tool for teaching a foreign language. Translanguaging involves not just a combination of several languages and cultures and their interaction, but rather a smooth flow from one linguoculture to another, in which the student has the opportunity to use their entire linguistic repertoire and realize their personal potential. Translanguaging ensures the development of metalinguistic awareness in students, which includes understanding their own linguistic resources, contributing to more effective use of these resource. Most often, such communicative strategies as mixing and switching of codes are exploited.*

Key words: *translanguaging, foreign language training, student idiolect, bilinguals, communicative competence, identity formation.*

REFERENCES

1. Braga, I. I. (2017). Peremykannia kodiv: osnovni napriamy sotsiolinhvistychnykh doslidzhen [Code-switching: Key areas of sociolinguistic research]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V. I. Vernadskoho. Seriya: Filolohiia. Sotsialni komunikatsii*, 25(64)(1), 238–242.
2. Selivanova, O. (2008). Suchasna lnhvistyka: napriamy ta problemy [Modern linguistics: directions and problems]. *Dovkillia*.
3. Fedorenko, S. V. (2017). Teoriia i metodyka formuvannia humanitarnoi kultury studentiv vyshchykh navchalnykh zakladiv SSHA [Theory and methodology of developing humanitarian culture of university students in the USA] (Doctoral dissertation).

4. Baker, C., & Wright, W. E. (2017). *Foundations of bilingual education and bilingualism* (6th ed.). Multilingual Matters. https://doi.org/10.1007/978-3-319-02258-1_2
5. Canagarajah, S. (2011). Translanguaging in the classroom: Emerging issues for research and pedagogy. *Applied Linguistics Review*, 2(1), 1–28.
6. Canagarajah, S. (2013). *Translingual practice: Global Englishes and cosmopolitan relations*. Routledge.
7. Cenoz, J., & Gorter, D. (2021). *Pedagogical translanguaging*. Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/9781009029384>
8. Cook, V. (2001). Using the first language in the classroom. *Canadian Modern Language Review*, 57, 403–423.
9. Crystal, D. (1987). *The Cambridge encyclopedia of language*. Cambridge University Press.
10. Darwin, R., & Norton, B. (2015). Identity and a model of investment in applied linguistics. *Annual Review of Applied Linguistics*, 35, 36–56. <https://doi.org/10.1017/S0267190514000191>
11. García, O. (2009). Education, multilingualism and translanguaging in the 21st century. In T. Skutnabb-Kangas, R. Phillipson, A. K. Mohanty, & M. Panda (Eds.), *Social justice through multilingual education* (pp. 140–158). Multilingual Matters.
12. García, O., & Wei, L. (2014). *Translanguaging: Language, bilingualism and education*. Palgrave Macmillan.
13. García, O., & Lin, A. (2017). Translanguaging in bilingual education. In O. García et al. (Eds.), *Bilingual and multilingual education. Encyclopedia of language and education* (pp. 117–128). Springer.
14. Harbord, J. (1992). The use of the mother tongue in the classroom. *ELT Journal*, 46, 350–355.
15. Lin, A. (2006). Beyond linguistic purism in language-in-education policy and practice: Exploring bilingual pedagogies in a Hong Kong science classroom. *Language and Education*, 20(4), 287–305.
16. Macaro, E. (2001). Analysing student teachers' code-switching in foreign language classrooms: Theories & decision making. *The Modern Language Journal*, 85(4), 531–548.
17. MacSwan, J. A. (2017). A multilingual perspective on translanguaging. *American Educational Research Journal*, 54, 167–201. <https://doi.org/10.3102/0002831216683935>
18. Makalela, L. (2015). Moving out of linguistic boxes: The effects of translanguaging strategies for multilingual classrooms. *Language and Education*, 29(3), 200–217. <https://doi.org/10.1080/09500782.2014.994524>
19. Marrero-Colón, M. B. (2021). CAL commentary: Translanguaging: Theory, concept, practice, stance or all of the above? Center for Applied Linguistics. https://www.cal.org/wp-content/uploads/2022/05/TranslanguagingTheoryConceptPracticeStance%E2%80%A6orAlloftheAbove_CALCommentary.pdf
20. Otheguy, R., García, O., & Reid, W. (2019). A translanguaging view of the linguistic system of bilinguals. *Applied Linguistics Review*, 10(4), 625–651. <https://doi.org/10.1515/applirev-2018-0020>
21. Pennycook, A. (2007). *Global Englishes and transcultural flows*. Routledge.
22. Vogel, S., & García, O. (2017). Translanguaging. In G. Noblit & L. Moll (Eds.), *Oxford research encyclopedia of education*. Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190264093.013.181>
23. Wardhaugh, R. (2000). *Introduction to sociolinguistics*. Foreign Language Teaching and Research Press.
24. Wei, L. (2018). Translanguaging as a practical theory of language. *Applied Linguistics*, 39(1), 9–30.
25. Williams, C. (1996). Secondary education: Teaching in the bilingual situation. In C. Williams, G. Lewis, & C. Baker (Eds.), *The language policy: Taking stock* (pp. 193–211). CAL.